

EL REFORMISTA

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de subscripció:
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 10 céntims,

Redacció i Administració:
Carrer de Clivillers, 22

Donatiu de la Redacció

Any I

OLOT 30 de Juliol de 1914

Nom. 29

La conflagració Europea?

Prenent peu del atentat ocorregut a Sarajevo contra l'arxiduc hereder d'Àustria i sa esposa, tracta aquest imperi d'exercir una enérgica acció militar contra la seva veïna Servia, per entendre segons diu la premsa, que en la capital, a Belgrado, va ésser aont va fraguar-se l'atentat, aont van donar-se als assassins els medis per la realització de l'odiós atentat.

Abans empró d'empèndre la acció militar, Àustria-Hungria ha dirigit una nota, un *ultimatum* a Servia exigint-li determinades condicions, oneroses i denigrans, que aquesta última nació ha acceptat amb certes reserves. Devant d'aquesta contestació sembla que la declaració de guerra serà un fet dintre poques hores.

Ara bé quines seràn les conseqüències d'aquesta guerra? ¿Se circumscriurà única i exclusivament a Àustria-Hungria i Servia o intervindràn en ella les potències de la *entente* per un costat i les de la *triplice* per un altre?

Fa molt temps que'l perill d'una conflagració europea ens amenaça, siguent la part més flaca de la corda i per aont forsosament s'haurà de rompre tart o d'hora, la qüestió dels Balcans.

Rússia, potència de primer ordre, refeta ja dels descalabres que sofrí quan la guerra amb el Japó, té especial interès en mantenir en el Balcans l'*statu quo*, i no pot ni vol consentir la desmembració de cap de les petites

nacions que formen avui, i sostenen l'equilibri en dites regions, equilibri que per altre part defensaràn, contra tot i per sobre de tot les demés nacions balcàniques, Rumania, Grècia, Bulgària i Montenegro. Per aixó es casi impossible pugui circumscriure el conflicte a Àustria i Servia, lo que fa preveure que una tempesta forta, molt forta, s'aveïna, sens que hi hagi manera d'evitar-la.

Des de la guerra del 70 França té desitjos de vindicar-se de les derrotes que li va inferir Alemanya, i va organitzant-se militarment, augmentant considerablement els seus exèrcits, a fi i efecte de que un conflicte Europeu no la trovi desprevinguda.

Alemanya, vol i desitja una guerra amb França, perquè té la casi seguretat de que se repetiran ara com avans els desastres de Sedan i de Metz; ademés a Alemanya, nació forta i unida, li sobren brassos i li manquen tercers i capitals i com que li consta que França es rica vol exigir-li en concepte d'indemnisació de guerra una quantitat fabulosa.

Fins aquí res ens importaria si vingués una conflagració Europea, pro temem que les espurnes d'aquesta conflagració arribin fins a nosaltres, i no siguem els qui sens tenir-hi cap culpa paguem els plats trencats.

Existeix entre Espanya i França i Anglaterra quelgun compromís, potser ineludible, que'ns farà intervenir en el conflicte i que serà causa de

que la nació Espanyola, sofreixi conseqüències mes desagradables que les que va sofrir quan el conflicte amb els Estats Units per les raons següents:

1.ª Perquè Espanya se troba sense marina, i per lo tant no li serà possible defensar de la invasió estrangera, no ja les costes de la província sola, sino ni tant sols les de les isles Balears i Canaries que tant condiciades son per llur posició estratègica per les potències Europees.

2.ª Perquè aixís mateix no té exèrcit, car aquest ha quedat desmembrat per la guerra del Marroc aont hi ha un cos d'exèrcit de 80,000 homes.

3.ª Perquè no té ni diners ni crèdit i vindrà forsosament la bancarrota, apart de que l'espirit bèlic de la guerra de la Independència no hi es ni hi serà més.

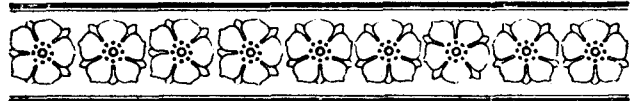
No se'ns digui que aquest compromís no existeix, car els viatges del Rey a París i Londres i el del President de la República Francesa a Madrid, apart de les continúes relacions diplomàtiques que han sostingut i sostenen els *Gabinetes* de Londres, París i Madrid, fan creure en la existència de compromisos no ja sols per lo que al problema del Marroc se refereix sino per una contingència com la que avui s'apropa.

Deu ens guardi de la conflagració, perquè si no podem desfernos dels

compromisos hi hem de seguir necessària i forçosament a remolc d'Inglaterra i Fransa les conseqüències per Espanya seràn funestíssimes, car per la raó de la forsa ens obligaràn a acceptar condicions molt més humillants que les del funest tractat de París.

¡Tant de bó la diplomacia Europea pugui acallàr l'esprit belic de determinats elements, i se acabi tot en forma que no sigui necessària l'intervenció de les armes.

D. JOAN DANÉS COLLEDECARRERA

Diumenge morí en aquesta ciutat després de llarga i penosa malaltia, nostre bon amic l'il·lustrat metje Don Joan Danés.

Pare amantíssim, amic carinyós, tenia el Sr. Danés un concepte elevadíssim de la carrera, la que exercí per espai de 40 anys, amb verdadera vocació i abnegació, siguent per el malalt més que el metje, l'amic coral que'l consolava en mitg dels sofriments, fent-li suportar amb resignació les penalitats i sofriments de la malaltia.

¿Qui no recorda de vosaltres, estimadíssims lectors, la figura venerada del distingit metje?

¿Recordeu, quan postrats al llit, víctimes d'una enfermetat, inquiets i neguitosos i amb mirada apagada, esperaveu les conseqüències de la mateixa amb temensa, i tot d'una, apareixia en la cambra la figura simpática, venerable del Sr. Danés? Tot seguit renaixia la calma en vostre esprit, la mirada s'avivava, i amb carinyo, més encara, amb veneració, miraveu al facultatiu que estudiava detingudament el curs de vostre enfermetat, i amb paraules hermoses, amb veu simpática i harmoniosa, portava al vostre cor el consol que tant necessitaveu.

¿Recordeu quan a altes hores de la nit, i quan després d'haver passat honestament les hores en un café, en una reunió de familia, anaveu a casa vostre, trobaveu en el carrer al Sr. Danés, satisfet i rialler? Venia indubtablement de complir el sagrat deure de llur carrera, de visitar quel·lun malalt menesterós, al quí a més d'estudiarli el curs de la seva malal-

tia, la seva ma caritativa deixaba l'oval per a que pugués satisfer llurs necessitats més perentories.

Amb la seva mort, Olot ha perdut un ciutadà exemplar, els seus fills un pare amantíssim i nosaltres un amic a qui de tot cor estimàvem.

L'acte de l'enterro fou prova palesa de l'estimació i apreci en que'l tenia la ciutat d'Olot, ¡Era un home que no tenia enemics! sentírem que deien en l'enterro. Vausaquí la millor apologia del difunt.

Rebin els seus fills, germans i demés familia, l'expressió més sencera de nostre condol.

Setmanals

LES FESTES D'ISTIU.—Segons varem llegir en un diari de Barcelona, des de el dia 25 de aquest mes, fins al 15 d'Agost pròxim, deuràn tenir lloc les festes del primer periodo dels tres en que's varen dividir les que's projectaven celebrar durant l'estiu. Nosaltres varem pensar-nos que efectivament aquest seria un istiu *non plus ultra* en materia de diversions, i esperavem impacients el comensament de les mateixes, pro hem vist que aproximadament s'han celebrat ara com ara les mateixes que'ls altres anys. Funcions de teatre, partits de *foot-ball* i sols com a nombre nou, que mes valia que no hi hagués sigut, una *corrida de vacas*.

Ens havien dit que les festes comensarien amb la colocació de les plaques que han de donar a diversos carrers, els noms dels il·lustres i benemèrits patricis olotins, Malagrida, Mulleras, Germans Clará, Blay i Joaquim Vayreda, pro per disort hem vist passar els dies sens que hagi tingut realització tant hermosa iniciativa. ¿Perque? no volem pas creure sia per egoisme o enveja de ningú, sino per aquest posat de tant se me'n dona, de ja farem, que es lema molt arraigat en aquest poble.

Senyors de la comissió, portin a cap d'una vegada aquesta obra que ve ho mereixen els dignes patricis que tant alt han deixat arreu del mon el nom de nostre estimada ciutat.

Dissapte va celebrar-se en la plassa de Toros d'aquesta ciutat, una mal anomenada *corrida de vaques*, en la que les trompades anaren a la ordre del dia.

L'espectacle d'una plassa de toros en dies de sol, es, no's pot negar, esplendent, pro aquella gernació conscient i capacitada perfectament dels seus deures en els moments normals de la vida, se converteix en un ésser inhumanitari, exigent, egoista, i no para fins conseguir que mercés als seus crits, als insults—que fins a n'aixó s'arriba,—siguin causa de que l'infelís que per unes miserables pessetes desafia amb greu perill de llur vida, al toro indòmit, caigui víctima de la fiersa de la bestia.

Veritat que sens aquestes emocions la *fiesta*

nacional perderia tot el seu ca.acter típic, pro d'aixó a que 's consenti lo que va passar dissapte hi ha una gran diferencia.

Alló senyors meus no fou una *corrida de vacas*, fou una *corrida d'homes*, car no fou possible que ni per una vegada s'acostés un *torero*—es un dir—a la *vaca* sens que medís la terra. L'art, aquell célebre art que han *glorificat* (?) les eminencies *del toreo*, no es vegé en tota la tarde, fora que, per art torero s'entengui, rebre trompades i mes trompades demostratives sino d'altre cosa d'una rovestès a prova de bomba.

Després d'haver vist *corridos* com la del mes passat i com la de dissapte, ens espliquem perfectament que l'ilustre autor en Ferrer i Codina escrigués la graciosa obra els «Toreros d'Hivern».

Amb moixigangues com les del dissapte passat estem segurs que la afició en sortirà mes perjudicada, que no pas amb els discursos de l'ilustre anti flamenquista *Eugenio Hoel*.

Teatre

El dia de Sant Jaume feu la seva aparició en el Teatre Principal, una companyia de sarsuela dirigida pels actors Pepe Alfonso i Alfons O. Tormo, posant en escena les obres «La Revoltosa», «El amigo Melquiades» i «El Barbero de Sevilla».

La interpretació donada a les referides obres, fou excelent, distingint-se empró per la vis còmica que'ls hi ha donat fama. Alfonso i en Tormo, que son veraders artistes. En «La Revoltosa» la part de cant molt ajustada, mereixent aplausos la senyoreta Fernandez i el Sr. Martinez.

«El Amigo Melquiades», obra que venia presidida de gran renom pel sorollós éxit alcançat a Madrid i Barcelona, va semblar-nos no era mereixedora de tant bombo. Veritat que es molt ben escrita, pro l'abús exajerat del xiste, algun d'ells forsa pujat de color, feu que's rebés amb una miqueta de fredor. En aquesta obra varen acreditar-se d'excelents actors còmics, i la Srta. Alapont i el Sr. Lorente, interpretant admirablement els seus papers. Molt bé els senyors Alfonso i Tormo, i molt discreta tota la restant companyia.

En «El Barbero de Sevilla» que no varem véurer per lo tart que varen acabar, s'ens ha dit que la tiple Srta. Mas, va interpretar magistralment llur paper.

Diumenge va posar-se en escerra la hermosa opereta «La Princesa del Dollar», distingint-se en la interpretació les senyoretas Mas, Fernandez i Alapont i els senyors Tormo, Alfonso, Zanon (tenor) que va cantar amb afinament i justesa, i el Sr. Martinez (baritono) artista molt modest, pro que cada dia ens agrada més pel sentiment i expressió amb que canta.

El mestre Sr. Puig, incansable, traient un resultat inesperat de la orquestra.

BIBLIOGRAFIA

La revolución de México y el imperialismo yanqui por GONZALO G. TRAVESI, periodista mejicano.

Hemos recibido la obra nueva de actualidad cuyo

Des de Sant Joan de las Abadesas

NO'NS I VE DE NOU

Llegim en el nombre XII de «La Veu Comarcal» de Ripoll lo següent PAFA: «El Reformista d'Olot de la prop passada setmana publica un remittit de D. Geroni Pujol amb ribet de *xulu* i *perdona vides* desmentint descaradament les paraules que digué en la sessió de nostre ajuntament del 21 de Maig últim.»

¿Vol dir senyor Blanch que V. no ha perdut per complert l'us de raó? ¡Pobret...! ¡Ba, ba...! es que V. ens vol fer riurer, ¡Ai caratsus!... ¡Que es Bufonet V.! Be prou que ho sab V. que el Sr. Geroni no digué aquelles paraules, al igual que's fals tot lo que vosté diu. I fins ens vol fer riurer diguent-nos, que'ls seus escrits van molt ben firmats. ¡Macatxus de noi *macu*! ¿Qui es que ha tingut l'atreuiment de dir-li lo contrari...? Diguins macu qui la fet enfadar, i li direm lleig més que lleix i si hi torna el farema gafar per el *papu*. ¡Tant *bufonet* que's vosté i sobretot quan diu que'ns ensenya la cara furrada de Picón, de Guardianet, de mico Blanch, i de Corresponsal. Si aviat li podrem dir-li forrada de set soles.

Sr. Blanxart: veigi lo que diu nostre bufonet, voldria que tornessim a obsequiar-lo. ¡Pobre Bufó...! es tant a la seva modestia, i desprendiment que tot ho voldria per els altres. ¡Ah, no no! Aixó no estaria be. Primer de tot fer els honors al que primer s'ho mareixi, com es nostre bufonet Blanch. I quan l'Ermità de Santa Bàrbara ho crega convenient ja n' obsequiarà d'altres, pro ara s'ho mereix vosté, i quan menos es *agradecido*. O sino, veigin mos llegidors lo que diu en el nombre XII de «La Veu Comarcal» de Ripoll. «Un setmanari que veu la llum pública a Olot, inserta en sa plana de anuncis uns escrits d'aquesta vila que m'honren amb gran manera» Ho veu home si'n sabem?... si vosté no ho sab lo que val, ¡gat dels frases! I ara veigi Sr. Blanxart com no l'enganyaba, ja que continua diguent-nos nostre bufonet: «si ma modestia m'havia aconsellat que era l'últim dels veïns d'aquesta vila, no reunint ni el més insignificant ÀTOM DE RES en que pogués traslluir-se per un mèrit de ma pobre persona, ells estàn empenyats a llançar als quatre vents, que'l qui escriu aquestes sencilles correspondències, encara val molt, pero molt més de lo que mai podia assolir». ¿I aixó vosté ho dudaba?... Doncs ja ho veu, amb totes aquelles *alabances*, tots aquells *elogis*, tots aquells fets tan notables de vosté que'm publicat hasta el present, no'ns ha mogut altre cosa que l'*agraïment* i un viu desitg de oferir-li un escullit llorer, be prou merescut per part de vosté, i per lo tant no fem altre cosa que cumplir un deber i ens creiem obligats en fer ças omís de la seva *grrran* modestia, i continuarem publicant la seva vida i miracles, especialment tots aquells fets que la major part dels veïns d'aquesta vila coneixen com un fet hasta el present, i diguims si li agradaria que tot lo que deixem dit de vosté li aprovèssim que's la pura veritat, i no sols cara a

cara de vosté, perque ens ha donat probes que la té molt groixuna, sino a devant de tribunals de justícia.

Recorda vosté Sr. Salvador Blanch, un dia que preniem café a la taula rodona del café Bellapart, digué vosté entre moltes altres bestieses, que el Sr. Colomer era pitjó que un criminal? Si es que ho desitja estem disposats a aprovar-li. Doncs, ¿qui es l'hipòcrita? El que no té prou pit per a presentar-se, i en lloc de presentar-se ell, hi envia un infelís, a fer preguntes per saber qui es «L'Ermità», i tot lo que ell escriu es fals, que ni una cosa pot presentar-la amb la més insignificant prova, i que a cada correspondència ataca d'una manera indirecta a un nou individu, considerant-lo autor dels escrits de «L'Ermità de Santa Bàrbara, o be aquell que anomena a vosté amb totes les lletres i està sempre disposat que tot alló que l'honra tan i n'està tan *joïós*, sostenir-li aont cregui vosté li sigui convenient. ¿Qui es l'hipòcrita? El que li prova fets públics que vosté no pot negar, o vosté que se rebaixa en falsetats (si es que vosté pugui rebaixar-se) com ho feu amb aquella *sencilla* correspondència de la *Vinyeta*, aquella altre del *conciliabum*, la del *conspicuos*, i la de aquell crit llensat de guerra a la minoria siguent una falsetat puix que deixàrem ja dit a una altre correspondència que'l Sr. Armengou fou qui digué: «haveu volgut acaparar tots els càrrecs, pro tindreu una guerra continuada». A lo que contestà l'Arcaide: «Guerra voleu?... guerra tindreu.» Es aixís com tenen de dir-se les coses, sempre la veritat. Està clar que la veritat per vosté no fa efecte. Bufonet com es vosté, te canviarles, i quan menys aixís dona gracia a vosté i an el seu *carca* amic, ¡Ai macatxus de Bufonet...! en totes quantes correspondències ha fet vosté, se li ha vist una pidermis sensible com set closques de tortuga.

Després ens diu que si les veritats que publiquem les cambiessim per farces, (com fa vosté deurá volguer dir) que no li farien cap mal. ¿Oi...? doncs ben poden deixar d'obsequiar-lo, pro mai de dir la veritat, i amés ara que tenim aquell sensacional aparato que publicaren vostés que'ns don les notícies amb tota precisió i claretat ens costa un treball insignificant publicar-les, i a propòsit. Per medi de dit aparato ens hem enterat que'l Sr. Salvador Blanch estigué de *Baratero* en el billar Bellapart i su *heroico proceder merece ser grabado para la admiración de las generaciones venideras*, com també en dit establiment fou el fundador d'una societat, que tan fonda la fondà, que encara no a *nascut* i per tenir els assumptes detallats que podrà veurer el curiós lector, penso dedicar-li tot una correspondència. !Oh...! ara prou que se me esplica alló de la caixa quebrada i retada. ¡Si, maco, sí!, ja veurà si sabem interpretar-ho, i prou per avui per vosté, perquè tinc una *por* d'alló que deia vosté, que'l còdic de enjudiciament criminal tindria que veur'hi....

¡Per l'amor de Deu!... ¡Sr. Josep Soler! (a) Llarc, tinga la bondat de dispensar-nos. Ja ho veurà tenim tanta de feina en obsequiar a nostres *Bufons* que no'ns queda temps ni espai per de-

dicar-li unes quantes ratlles, i tingui en compte que vosté ja es de casa. Pro naturalment si tant i tant ho desitja tenim preparat uns *episodios* que se titulen: *Las azañas de un Alcalde Borrrego* que li dedicarem per parts, pro com que vosté es tant Llarc i tant.... ¡ep!..... no'n coti a la *graijola*.

Tant gran es el desitg d'obsequiar-te per lo molt que tu mereixes, que vull dedicar-te aquesta petita proba, Bufonet Blanch.

Nostre Bufó prou rumia
Volguent-se revindicar
De totes les fallonies
Que'n escrits fa publicar

Diguent que les fuetades
Que li dona l'Ermità
Per ell encara li son glories
¡Manoi...! ¡Que torrat qu'està!

Creia que la pell groixuda
Tenies, pro no tant
Casi be deu ser de sola
de aquella del botabán

La adop que a la pell t'hi poses
Per a fer-la engruixudir
Deu ser d'una escorsa estranya
Que no se'n cull pas aquí

Ja ho se que's d'aquí a la vora
Aquesta mena de peix
Nó pot ser que aquella terra
La volguessin per escrieix

Per lo tant, ja s'emesplica
La causa d'estar-se aquí
Serà que'ls d'aquells països
Li digueren: ¡fuig d'aquí...!

Eixa vila l'arreplega
Creient-lo molt formal,
I ell donant-se-les de xulo
Se posa corresponsal.

Si a cas no tens mes trassa
Com fins ara 's demostrat,
Creume deixa la carrera
Que no l'has pas encertat.

Un corresponsal, si no m'erro
Procura també com pot,
Portar els assumptes públics
Al puesto milló de tot.

I no fer de bugadera
Amb *xaroteig* maliciós,
Per que al fi d'aquestes coses....
Acaben com gat i gos.

(Continuarà)

L'Ermità de Santa Bàrbara.